

A 1766/presidiet

Käsittelijä Puheenjohtajisto

Puheenjohtajiston mietintö, joka koskee
**jäsen ehdotusta pohjoismaisesta liputuksesta Pohjolan päivänä
23. maaliskuuta**

Ehdotus

Puheenjohtajisto ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto päättää

että valtuuskuntia kehotetaan kannustamaan Pohjoismaiden parlamentteja liputtamaan Pohjolan päivänä sekä Pohjoismaiden kansallisilla lipuilla että Pohjolan joutsenlipulla.

Taustaa

Keskiryhmä on ehdottanut, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että 23. maaliskuuta vietettävästä Pohjolan päivästä tehdään virallinen tai vakiintunut liputuspäivä kaikissa Pohjoismaissa.

että Pohjoismaiden parlamentit liputtavat Pohjolan päivänä sekä Pohjoismaiden kansallisilla lipuilla että Pohjolan joutsenlipulla.

Puheenjohtajisto käsitteli keskiryhmän ehdotusta ensimmäistä kertaa kokouksessaan 27. kesäkuuta Nesissä Norjassa. Puheenjohtajisto katsoi, että jatkokäsittelyssä tulisi ottaa huomioon Norden-yhdistysten samaa asiaa ajava vastaava panostus sekä liputuskäytännöt kahdeksassa pohjoismaisessa parlamentissa.

Keskiryhmä halusi lisätä puheenjohtajiston kokouksessa 13. syyskuuta Nuukissa jäsen ehdotusta koskevaan mietintöön että-lauseen, jossa suositetaan liputusta kaikissa Pohjoismaissa 23. maaliskuuta Eurooppa-päivän mallin mukaan, mutta ilman asiasta säädettävää lakia tai muuta velvoitetta.

Puheenjohtaja totesi johtopäätöksensä, että konservatiivinen ryhmä, sosiaalidemokraattinen ryhmä, Vapaa Pohjola ja Pohjoismaiden vihreä vasemmisto antoivat tukensa mietinnölle sen parlamentteja koskevine muotoiluineen, minkä myötä puheenjohtajistossa syntyi enemmistö asian tueksi.

Norden-yhdistyksen ehdotus

Norjan Norden-yhdistys lähetti Helsingin sopimuksen 50-vuotisjuhlavuoden yhteydessä vuonna 2012 suurkäräjille, ministeriöille ja kunnille kirjeen, jossa kannustettiin liputtamaan Pohjolan päivänä 23. maaliskuuta. Suurkäräjät ja useat kunnat liputtivat tuolloin.

Ministeriöissä ei liputettu kyseisenä päivänä, mitä perusteltiin sillä, ettei Pohjolan päivä ole virallinen liputuspäivä Norjassa, sekä sillä, että koska virallisten liputuspäivien määrä on jo niin suuri, virallista liputusta haluttaisiin päinvastoin vähentää.

Kaksi Norjan entistä yhteistyöministeriä, Aasrud ja Aspaker, ovat myös yrittäneet ajaa liputusta Norjan ministeriöihin, mutta tuloksetta.

Norden-yhdistysten liitto lähetti vuonna 2014 Pohjoismaiden hallituksille ja parlamenteille kirjeen, jossa kannustettiin liputtamaan 23. maaliskuuta.

Tanskan, Suomen ja Norjan hallituksilta saaduissa vastauksissa olevien tietojen perusteella Pohjoismaiden hallitusten yleinen kanta vaikuttaa olevan, ettei virallisten liputuspäivien määrää ole toivottavaa lisätä.

Liputuskäytännöt Pohjoismaiden parlamenteissa

Tanska

Kansankäräjät liputtaa Pohjoismaiden ja itsehallintoalueiden lipuilla kansankäräjätilon edessä Pohjolan päivänä 23. maaliskuuta. Myös Kööpenhaminan bussit liputtavat Pohjolan lipulla kyseisenä päivänä.

Suomi

”Eduskunnan rakennusten yhteydessä olevat lipputangot ovat eduskuntatalon edessä (kaksi erityspitkää), eduskunnan lisärakennuksen Pikkuparlamentin edessä (noin 20) ja eduskuntatalon takana olevalla puhemiehenaukiolla (yksi). Virallisina ja muina liputuspäivinä liputetaan valtiolipulla (vaakunalippu) eduskuntatalon kahdessa lipputangossa, yhdessä Pikkuparlamentin lipputangossa sekä puhemiehenaukion lipputangossa. Samanlaista liputusta noudatetaan eduskunnan omina juhlapäivinä (esimerkiksi valtiopäivien avajaispäivänä). Eurooppa-päivänä liputetaan myös EU-lipulla Pikkuparlamentin edessä.

Eduskunnan hallintojohtaja voi kiinteistöpäällikkönä päättää myös muusta eduskunnan liputuksesta. Esimerkiksi suurten kansainvälisten kokousten yhteydessä liputetaan usein osallistujamaiden lipuilla Pikkuparlamentin edessä. Pohjoismaiden neuvoston edellisen, eduskuntatalossa pidetyn istunnon yhteydessä liputettiin Suomen valtiolipulla eduskuntatalon edessä sekä Pohjolan lipulla pienemmässä tilapäisessä lipputangossa sekä muiden Pohjoismaiden lipuilla Pikkuparlamentin edessä. Aiempina vuosina on liputettu Pohjoismaiden lipuilla myös eduskuntatalon edessä, mikä vaatii tilapäisiä (vuokrattavia) lipputankoja. Virallisten valtiovierailujen yhteydessä liputetaan vain Suomen valtiolipulla, mutta sisällä voidaan liputtaa myös vierailevan maan lipulla.

Jokaisesta uudesta liputuspäivästä aiheutuu ylitöistä johtuvia lisäkustannuksia, mikä lisäksi myös lippujen määrä vaikutta kustannuksiin jossain määrin. Mikäli Pohjolan päivänä halutaan liputtaa, olisi eduskunnan nykyisen käytännön huomioon ottaen perusteltua noudattaa samaa periaatetta kuin Eurooppa-päivänä eli liputus tapahtuisi Suomen ja Pohjolan lipulla Pikkuparlamentin edessä. Eduskuntatalon edessä ei ole mahdollista liputtaa kuin Suomen lipulla, ellei tarkoitukseen käytetä tilapäisiä lipputankoja. Muiden maiden lippuja käytetään eduskunnassa vain yksittäistapauksissa kokousten tai muiden tapahtumien yhteydessä.”

Färsaaret

Kaikki Pohjoismaiden kansallispäivät sekä Pohjolan päivä ovat virallisia liputuspäiviä.

Islanti

Yleiskäräjät liputti Pohjolan päivänä 23. maaliskuuta ensimmäistä kertaa vuonna 2018 Pohjoismaiden lipuilla yleiskäräjien puhemiehen ja Islannin valtuuskunnan vetäjän sopimuksen mukaisesti. Yleiskäräjien puhemies on kiinnostunut jatkamaan liputusta, mutta virallista päätöstä asiasta ei ole tehty.

Norja

Suurkäräjät päätti 20. maaliskuuta 2014, että 23. maaliskuuta on vakituinen liputuspäivä, jolloin liputetaan 5+3:lla pohjoismaisella lipulla.

Ruotsi

Valtiopäivillä on kolme lipputankoa ”tavallisia” lippuja varten.

Katolla on yksi lipputanko, jossa liputetaan päivittäin Ruotsin lipulla. Kyseisessä lipputangossa ei koskaan liputeta muilla lipuilla, ja kellonaikojen ja muun osalta noudatetaan yleisiä liputussääntöjä.

Valtiopäivien edustalla on kaksi lipputankoa, joihin nostetaan Ruotsin lippu (heraldinen oikea) ja EU-lippu. Näillä liputetaan kellon ympäri, ja liput on valaistu. Valtiopäivien liputus seuraa puhemiehen liputusta, sillä puhemies päättää milloin tulee tai saa liputtaa. Puhemies päättää myös, milloin liputetaan puolitangossa (päälipputanko).

Virallisten ulkomaanvierailujen yhteydessä (puhemiehen vierailu, valtiovierailu tai vastaava) on tapana vaihtaa EU-lipun tilalle vierailevan maan kansallislippu niinä päivinä, kun vieras on valtiopäivärakennuksessa.

Sääntöjen mukaan liputtaa saa vain kansallislipuilla (poikkeuksena EU-liputus). Säännöstä on poikettu silloin, kun Pohjoismaiden neuvostolla on ollut istunto valtiopäivärakennuksessa.

Valiokunnan näkemykset

Puheenjohtajisto katsoo, että Pohjolan päivä 23. maaliskuuta tulee huomioida ja pohjoismaista yhteistyötä juhlistaa ja että Pohjoismaiden kansallisilla lipuilla sekä Pohjolan joutsenlipulla liputtaminen vahvistaa tätä.

Puheenjohtajisto panee merkille Pohjoismaiden hallituksen yleisen kannan, jonka mukaan virallisten liputuspäivien määrää ei ole toivottavaa lisätä. Puheenjohtajisto katsoo, ettei ole realistista suosittaa Pohjoismaiden hallituksille, että Pohjolan päivästä tulisi virallinen liputuspäivä Pohjoismaissa ottaen huomioon myös liputuksen laajuuden ja siihen liittyvät kustannukset.

Puheenjohtajisto katsoo, että sen sijaan Pohjoismaiden neuvoston valtuuskuntien tulisi edistää sitä, että Pohjoismaiden parlamentit liputtavat Pohjolan päivänä. Mieluiten tämä tapahtuisi kansallisella lipulla, Pohjoismaiden lipulla sekä Pohjolan joutsenlipulla, mutta mikäli tämä ei ole mahdollista, liputus tapahtuisi kansallisella lipulla ja Pohjolan joutsenlipulla.

Puheenjohtajisto ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto tekee asiasta sisäisen päätöksen.

Nuukissa 13. syyskuuta 2018

Annette Lind (S)

Christian Juhl (EL)

Maarit Feldt-Ranta (sd.)

Martin Kolberg (A)

Michael Tetzschner (H)

Mikkel Dencker (DF)

Oddný G. Harðardóttir (Sf)

Phia Andersson (S)

Wille Rydman (kok.)

Muutosehdotus

Keskiryhmä on puheenjohtajiston kokouksessa 13. syyskuuta tehtyä päätöstä vastaan perustellen seuraavasti:

Olemme sitä päätöstä vastaan, että mietinnön mukaisesti liputus Pohjolan päivänä 23. maaliskuuta rajattaisiin vain Pohjoismaiden parlamentteihin.

Keskiryhmä ehdottaa jäsenehdotuksen mukaisesti, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että Pohjoismaiden parlamenttien lisäksi myös muut laitokset liputtaisivat Pohjolan päivänä. Tämän tulee pikemminkin olla suositus kuin että päivästä tehtäisiin virallinen liputuspäivä.

Tukholmassa 4. lokakuuta 2018

Bertel Haarder (V)

Mikael Staffas (Lib)

Silja Dögg Gunnarsdóttir (Frfl)

Staffan Danielsson (C)